

Típus	Utolsó árfolyam	
	penz	áru
magy. ker. bank.	101.25	101.50
Gisbirtokos. föld-int.	101.50	102.
Öbbségek.		
mei vasut.	96.	96.50
k-dombv. zék. v.	91.75	92.50
zhajóz. társ.		
eti vasut.	91.	91.50
oti v 1874 ki b.	91.	91.50
derb (ezüst)		
lánchíd	103.50	104.
özsde-épület	97.	98.
Sorsjegyek.		
línézet	175.50	176.50
sjegy	40.	41.
"	18.	19.
"	38.50	39.50
znemek.		
(vert)	5.63	5.65
ar 8 frios arany	955.	957
"	9.55	9.57
bankj. 100 márk.	58.70	58.80
lyama (3 óra)		
100 ném. bir. m.	58.70	58.80
100 holl. frtért.		
100 francért.	47.70	47.80
100 frankért.	47.70	47.80
10 font sterl.	120.20	120.40
si árfolyamok.		
aradék	117.50	
s hitelbank	361.	
és leszám. b.	164.	
ank	368.	
bank		
di kölcsön	116.	

Enri
aló lisztje.
 Kiváló
 orvostudorok
 számos
 BIZONYÍTVÁNYAI.
 gyermekeknek
 CS. I. Naglbergasse 1-ső szám
AK.
 krajczár.
 ártárban kapható.
 Á S.
 doboz fedele az itt látható
 okon, hiányzik a központi rak-

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5. Egyes szám — " 5"
 Előfizetési pénz s minden közlemény:
 Előpiaz, VECSEY-ház, földszint a szer-
 kesztőségbe bérmentve küldendő.
 Előfizethetni helyben:
 TELEGGDI E. LAJOS és ifj. CSÁTHY
 KAROLY könyvkereskedésében és a
 szerkesztőségnél. Egyébütt a postahiva-
 talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.
 A debreczen - vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petisorsért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
 izbeli hirdetések, alkú szerint a
 legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden beigtatásért külön
 30 kr.
 „Nyilt-tör”-en megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Név- vagy bérmentetlennel beküldött
 kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
 Ugyazintán kéziratok nem adtnak
 vissza.

Nem katonát, Vidats ekét.

„Az élő Istenre! Derék hi-
 rek érkeznek Boszniából! Olyan de-
 rék hírek, hogy az ember hallatára
 nem tudja kaczaghatné-e, vagy in-
 kább keserű tombolásra erőlteti
 kedve.
 Idestova hat esztendeje, hogy a
 bárgyu könnyen hívő magyar nem-
 zet szemére sűrű fátyol van borítva,
 mtegetésnek, bolondításnak fátyola.
 Kállai Bérinek kormánya kel-
 lett lépni, Boszniába kellett menni,
 hogy megtudhassa a magyar nem-
 zet, mi az igazság, hogy állunk hát
 a boszniai ügygel? Bizony ez az
 utazás, nagyon szomorú fevilágosi-
 tassal szolgál, és nem egy-két bosz-
 nyák mameiuknak kebelében kelti
 fei a lekiismeretet, a kik annak ide-
 jén üres fejjel, könnyelmű lélekkel
 meggondolás nélkül szavazták meg
 a foglalás költségeit.
 Aranyos képek rajzoltattak elé-
 jük az igaz. Maga a todros fürtü
 miniszter egy kapiár alja katonát és
 egy zenekart kért a nagy munká-
 hoz. Miért ne adták volna azt meg
 neki, hiszen annak fedezésébe nem
 hal meg az ország?! Hogy aztán
 mikor már a banda is bent volt, a
 katonaság is, de vissza jönni nem
 tudtak, ott hagyni őket nem lehe-
 tett s értök kellett menni, az meg
 igen sokba került, arról ki tehet?
 Bizonyosan nem az „igen” gép, de
 a szavaztató!

Nos, a dolog nem így áll! Meg-
 nyugtathatja ugyan háborgó lekiis-
 meretét a könnyelműség ilyen okos-
 kodással, de a komoly történelem
 előtt ezzel nem vetette le magáról
 a felelősség terhét. A képviselőnek

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Danton és Marat.
 (DUMAS SÁNDOR „Ingenue”
 című történelmi regényéből.)
 ELSŐ RÉSZ.
 III. 14.
 A társas gyűlde.

A férfiak hangja, erősen és szigoruan
 fog felemelkedni; az asszonyok hangja
 szeliden és fohászodva fog balható lenni,
 és a királyok, kiket Isten tett helyette-
 seivé a földön; át fogják látni, hogy ma-
 ga az Isten lenne megsértve, azon terem-
 tésekkel való leggyalázatosabb bánásmód-
 dal, kiket a maga képére teremtett!
 Ekkor a helyeslés moraja bangos tet-
 szésnek adott helyet. Daczára mindezek-
 nek látai való volt, hogy a bevezetést már
 elegendőnek találtak, és egy általános, bár-
 mely néma neheztes szónokot tárgya-
 vont.
 Szónok érezte szükségét annak, hogy
 a tárgyhöz hozzá fogjon s így kezdé:
 „Kétségkívül tudják önök, hogy mi
 a néger kereskedés; de tudják e azt is,
 hogy miképen üzletik a néger kereskedés?
 Nem! Önök nem tudják azt, de legalább
 csak egy felületes tekintetét vetettek önök
 ezen különös műveltre, melylyel egy faj
 a másikkal kereskedett, midőn az embe-
 rek, magukat emberek ársává tették.
 „Ha a kapitánya egy néger hajónak

nem szabad gyermekeskedni, annak
 mindig figyelemmel kell azt tartani,
 hogy egy nagy tömeg érdekeinek
 védelmezését vállalta el, s ha képes-
 séget nem érez magában, hivatásá-
 nak megfelelni, úgy ha becsületes
 ember, tartozik visszaadni a belé he-
 lyezett bizalmat, mert a mások tu-
 dásában vetett hit sohasem lehet egy
 képviselőnek programja.

Kállai Béni személyes tapasztala-
 tait mindenben meghazudtolják a
 kormány eddigi állításait. Meghazud-
 tolják különösen azt, hogy a foglalt
 tartományok kormányzau szükségéi
 nem ma, de jó idő múlva is saját
 bevételeiből fedezhetők volnának.
 Ellenkezőleg, ha a jázadásnak elejét
 akarjuk venni, a tehéjázva kive-
 tett adót majdnem a semmire le kell
 szállítani, mert a bosnyák nép kol-
 dás, földhöz ragadt szegény, adófi-
 zetésre képtelen.

Meghazudtolják másodsorban a
 kormány eddigi kezegetéseit, hogy
 a hadiszolgálat okából a foglalt tar-
 tományokban levők létszámát apasz-
 tani lehetne.

Kállai tapasztalatai alapján nem
 az apasztást, de a szaporitást és erő-
 dök allitását mulhatatlanul szüksé-
 gesnek látja, s ez okból kizárólag
 katonai céziokra 20 milliót fog kérni,
 tárczájának elhagyását kötvén a nem
 teljesítéshez. Erre tanítja a magyar
 nemzetet a Kállai boszniai utja.

Miért tagadjuk, minket magun-
 kat, kik pedig mindig elleneztük
 egy a foglalást, mint a megtartást,
 és előre jósoltuk a jelen állapotot,
 a szó szoros értelmében megdöbönt
 a dolgok ilyen állapota, hát még
 azokra, kik könnyelműen előidéztek

rabszolgákat akar vásárolni; akkor köze-
 ledik Afrika partjaihoz, és egyiket azon
 kis fejedelmeknek, kiknek birtoka a par-
 ton fészak, tudósittatja, hogy ő ott van,
 arucikket hozott Európából, és hogy
 szeretné ezen arucikket, két-háromszáz
 négerből aló szállítmánnyal becserezni;
 azutan küld mintakat arucikkéből a feje-
 delemnek, kivel akudezni akar; mintái-
 hoz ajándéku égeti bort is csatol és vá-
 rakozik.

„Egetibor, tüzes víz — mint a sze-
 rencsétlen negerek mondják: boldogtalan
 felfedezés, mely az araboktól jött hozzánk,
 a leparottatas azon mesterséggel, melyet
 tőlük tanultunk, és a melyet ők találtak
 fel, hogy a virágok jó illatját, és különö-
 sen a költök irományaiban megdicsőített
 rózsáat kivonják; mert lettél te oly bor-
 zasztó fegyver a kegyetlen emberek keze-
 iben, hogy el kell atkozni tégedet, tége-
 det, a ki több nemzetet nyilgöztél le és
 különösen megsemmisítettél, mint a tüzelő
 fegyverek, melyek az új világ emberei
 előtt ismeretlenek valának és a melyeket
 ők újabb létehek kezeiben menydörgésnek
 tartottak?!

Malouet — mint látjuk a legmaga-
 sabb dalszerzésébe vetette magát; — me-
 reszségért egész üdvöves szerü toszéstap-
 solással jutalmaztatott meg.
 „Azt mondúk” — folytató tovább
 — „hogy a néger hajó kapitánya, vara-
 kozik. Ah! ő nem sokáig várakozik —
 ha besötétedett, akkor a tüzet faluról fa-
 lura futtathatja; az éjjeli csendben hall-
 hatja az anyák panaszeit kiknek fiait el-
 rabolják, — a gyermekek sírásait kiknek

azt, milyen hatással lehet a szomorú
 eredmény? Mindamellett Magyaror-
 szág párt különbség nélkül halás le-
 het Kállaival szemben azért, hogy
 a nép bolondítás helyébe az igazsa-
 got, bármily megdöböntő legyen
 az, ültette.

Kállai komoly, beesületes poli-
 tikus, kormányra léptekor, mint nyet
 üdvözöltük, ő úgy látszik, meg akar
 felelni a varakozásnak. S ezért bár
 ellenkező nézetben vagyunk vele po-
 litikai téren, újra üdvözöljük.

Régóta hangoztatjuk, volt idő,
 midőn az egész nemzet egyetértett
 velünk, hogy nekünk nem kell Bosz-
 nia, a kormánynak kellett, s a kép-
 viselőház többsége utólag belenyu-
 godott. Most tudjuk mibe nyugodott,
 tudják ők is és átláthatnak, hogy
 igazunk volt és mert a becsületes
 meggyöződést sohasem szégyen nyil-
 vántani, nyilatkozhatnának, és ott
 hagyhatók Boszniát, magának a va-
 lóságnak megismertetése indokából.
 Azonban a mi többségünk és kor-
 mányunk erre nem kepes, mert ők
 nem a mi, hanem a dnasztia érde-
 keit képviselik, azért e követelésün-
 ket most nem hangsúlyozzuk, de
 igenis a legnagyobb mérvben kíván-
 juk felhívni a közfigyelmet a bosz-
 nyák dolgokra. Mire tanítanak azok?

Arra, hogy a bosznják nép
 fizetéképtelen, mert nem ismeri a
 modern gazdálkodás elveit, nincs
 műveltsége, ha azt akarjuk, hogy
 valaha saját kormányzatának költ-
 ségeit fedezhesse, meg kell ismerkedni
 a keresés módjaival. Ezt pedig nem
 azzáltal érjük el, hogy várakat álli-
 tunk, és katonakkal rakjuk meg az
 egész ország minden zegét zugát,

apjukat ragadják el, és mindezek köze-
 pette azoknak halálos kiállításait kik inkább
 rogtón akarnek meghalni, mint az elepe-
 des életben tavol a csaad hajlékától, tá-
 vol a baza egetől tengődni.

„Másnap beszélük a fedélzetén, hogy
 a néger király visszavetett, a szerencsét-
 lenek, kiket elakartak hurcolni, a két-
 segbeesés hevével harcoltak, újabb tama-
 das szervezetett a jövő éjszakára, és hogy
 az áru cikkek kiszolgáltatása csak a jövő
 napon történhetik meg. — Mihely be ál-
 lett az éj, ismét megkezdtek a harc, a
 gyujtogatas es a panaszos jajgatások. A
 veifüldő, tart egész éjjel, és reggel meg-
 tudják, hogy a követelt szállítmányt meg-
 kapni akarják, ismét a jövő napig kell
 várni.

„De ezen éjjel bizonyosan megfog-
 ják azt kapni, mert a visszavert király
 megparancsolta katonáinak, hogy a rab-
 szolgákat az ő saját birtokaiból szidják
 ki, falui közül néhányat körül fog vétetni,
 és adott szavához minden alattvalóit ki-
 fogja szolgáltatni, mintán ellenségeit nem
 képes kiszolgáltatni.”

„Végre a harmadik napon, négyszáz
 bilincsbé vert négert látnak jönni, kiserve
 anyák, nők, leányaik és bugaik, testvé-
 reik, atyáik és férjeik által.

„Ekkor kérdezősködnek, és megtud-
 ják, hogy e két éjjelen négyezer ember
 vészett el, hogy az üzérkedő király négy-
 százat szállított.”

„Es ne higgyék uraim, hogy tulozok
 én elbeszéltem, csak azt beszélem el a mi
 megtörtént: A hajó kapitánya, a New-

hanem az által, ha fegyver helyet
 jó vaseséket, gazdasági gépeket száll-
 itunk oda.

Vár helyett állítson a kormány
 földmives iskolákat, a bosznják pa-
 rasztnak megfelelő módon rendezve.
 Maga a kormány, a hasztalan fegy-
 ver gyakorlatok helyett, dolgoztassa
 az ott levő katonaságot. Igen is,
 ily módon rövid időn fedezni fogja
 Bosznia kormányzatának költségeit,
 sőt teljesen meg is fog hódolni,
 mert ne feledjük, hogy a forradal-
 mak okozója legtöbbször az üres
 gyomor, és üres kamara.

Nem katonára, de Vidacs ekére
 van szüksége Boszniának, s csak
 ezt nem akarja megérteni a kor-
 mány és Kállai.

— A háboru. Az angol csapatok a
 kémszemlet a tel-el-kebiri sánczművekig
 terjesztették ki. A sánczművek 4000 rőf-
 nyire fekszenek Kassaszintől, oldalvást meg-
 kerülnek a vasutat s az édesvízi tarót es
 részben az arterület által védvék.

Wolsley tábornok tavrja, hogy
 a homiokvonalban minden rendben van,
 a csapatok egészségi állapotá kitünő, mind-
 auyian nagyon türelmetlenkednek, és sze-
 retnének megütközni az ellenséggel. A le-
 velezők jelenik, hogy a közlekedés;
 eszközök igen rossz karban
 vannak. A vasuti mozdonyok igen rossz-
 szak és használhatatlanok; már több moz-
 dony összetört. A homiokvonal mentén
 teljes csend és nyugalom uralkodik, az el-
 lenség nem intézett tamadást. Az angol-
 ok határozott ütközetre készü-
 nek. Arabi harcvoalanak megerősítésén
 fáradozik. Az előrsök napjában többször
 lövöldöznek egymásra, de a csetepaté nem
 jöhet komolyan számba.

York parancsnoka; — a király ki alatt-
 valóit eladta, Barsilly kiralya.

„O! kormányférfiak! Ó Európa feje-
 delmei, Ti nyugodtan alusztok paitaitok-
 ban, mianatt a hozzatok hasonlokat meg-
 fojtják; ugy-e? ti misze tudtok ezen ke-
 gyetlenségéről? Hiszen a ti neveitekben
 követtenek el azok! Nosza tehát! ezen
 szerencsétlenek kiabalasa had csapjon át
 a tengereken, — hogy fölserkentsen ti-
 teket.

„Vessünk most”, — folytató a szó-
 nok, — vessünk most egy tekintetet ezen
 száraz, termeketlen partra, mely mégis
 a haza partja; nézzük ezen szerencsétlen
 negereket, a földön fekvé meztelenül az
 európai hajósok tekintetének és vizsgájá-
 nak kitéve.”

„Ha a sebészek azokat a negerek
 — kiket egészségeseknek, erőseknek
 és jó aalkatúknak tartanak, figyelmesen
 megvizsgáltak, akkor helybenhagyásukat
 fejezik ki, és a kapitány nevében átvizsik
 őket, mint lovakat, vagy ökröket, és meg-
 bélyegeztetik őket vállukon épen egy mint
 a lovakat vagy ökröket megszokták bé-
 lyegezni; ezen bélyeg a hajó vagy kapi-
 tány nevének kezdő betűiből áll, ki őket
 megvásárolta.

Mikor aztán megbélyegeztették, ket-
 tőnként összebilincselik és leszállítják őket
 a hajó belsejébe, mely nekik két hóna-
 pig szolgál börtönnül sőt akár sírui is.

Gyakran az utazás közben — oly
 hatalmas az ő irtózásuk a rabszolgaságtól,
 — megegyeznek ketten, négyen hatan
 ezen szerencsétlenek közül, hogy a ten-
 gerbe ugorjanak, keresetül is vizsik ter-

— Elvek olesósága. Az „Arad és Vidékének irják, hogy szabad kir. Temesvár városának f. é. aug. 30-án tartott közgyűlésén a királyi tábla decentralizációjának kérdése is szóba hozatván, az e fölött kifejtett vita közben Strasser Albert a „Temesvári Lloyd“ kormányparti lap szerkesztője, a temesvári ipar és kereskedelmi kamara titkára, a Ferencz József-rend lovag keresztes vitéze s egyzersmind városi képviselő ostentatíve jelenté ki: „hogy lesz bátorsága másutt is ismételni, hogy Temesvár ellenzéki várossá lesz, ha a királyi táblát meg nem kapja!“

A közérköcs és politikai morál mélyebb stüljedése nem képzelhető, mint milyet a fenti enunciatió magában foglal, midőn vásári cikké, árverés tárgyává tétetik a legszentebb politikai jog s ily szemérmelenséggel kínálja magát a politikai arcátlanság!

— Európai vasuti kongresszus. A római lapok szerint az olasz kormány néhány hét előtt felszólította a kontinens kabinetjeit, hogy küldjenek delegátusokat a berlini kongresszusra, mely a vasuti anyagok műszaki egységének megállapításával fog foglalkozni. Ausztria-Magyarország, valamint Német- és Franciaország a meghívást azonnal elfogadták s e szerint a kongresszus rövid időn meg fog nyílni.

Zsinat előtt.

Czelder Márton „Magyar protestáns figyelmezője“ következőket írja a zsinatra vonatkozólag:

— A magyarországi reform. egyház alkotmányozó zsinata által hozott egyházi törvény szentesítése megtagadottnak mondható, midőn az iskolaiügyi rész fíréteével s több, főképp az állam felügyeletre vonatkozó pontoknak változtatni kívánásával küldetett vissza.

A mi szerény nézetünk az, hogy inkább ezen határozatok nélkül legyünk, mintsem egyházunknak a kormánynyal szemben kardinalis elveit és érdekeit feladjuk. Az 1790-diki Budán tartott zsinat határozatai, nem nyertek királyi szentesítést, mégis megváltunk, s a szükséges határozatok kötelező erejűvé lettek. Miért? mert a régebbi törvényen alapultak s azoktól el nem tértek. A szentesítés feltételhez van kötve. Azok a csekélyes látszó pontok elvre vonatkoznak. — Minden elv fedadás ellen pedig tiltakozni kötelességünk. —

Ugy állunk, hogy a protestantizmus helyzete Magyarországon most sokkal

vésztelejesebb, mint volt az üldözések idejében. Lukább minden zsinati törvényt nem léteznek nyilvánítani, mintsem elvet adni fel! — Az ösök vére szerzett vívmányokat nem szabad feladnunk. Nem soha! — Felfogjuk jegyezni azok neveit, a kik arra szavaznak, hogy egyházunk törvényeszerinti joga és alapelveire nézve alkudozásba bocsátkozzék. Az őszinte becsületes elvek minden alkut kizárnak! — Elvégre pedig csak több belátást lehet feltételezni száz zsinati tagtul, mint két-három kormány férfitól. Ez a megjegyzésünk a jóakaratra vonatkozik. Legszelű szerűbb lesz pedig a zsinatnak felkérni a magas kormányt, hogy miután nem szentesíté egészben a zsinat határozatait s miután a mostani zsinat nem vett felbaltalmazást jogok feladására: sziveskedjék a m. kormány egy a jövő év tavaszán tartandó új zsinat költségét megállapítani, hogy az egyes egyházaknak alkalom adassék határozat hozatalra, illetőleg beegyezésre arra nézve, hogy ők is mennyiben készek feladni legszentebb jogaikat.

Handlé és mindig csak a — handlé!

Keresve sem tudnék igazabb címet adni ezen soraimnak, miután — az a nélkül és a külföld által nyomott iparunk — ma már majd nem teljesen a „handlé“ kezében van. Mily nagy tömeg azon iparosok száma, kik az iparnak ezen lerazhatlan fekélyei miatt egész elkeseredéssel átkozzák tengődő életüket és azon szabad ipart, mely elvette a becsületes igyekeztől a kenyeret, hogy azt a tőke pénzeseke ügyegle-üzérkedésének adja által. Az ily törvény és viszonyok közt aztán iparunk nem hogy az a nélkül is fejlett iparu külfölddel versenyezhetne, de napról-napra hanyatlak; s iparosaink nem hogy gyarapodnának, de mindinkább alább szállnak.

Ez előtt csak 12 évvel is ha a szemlélő végig nézett az iparosoknak ugy vagyoni állásán, mint életrendszerén, mindent szép előmenetelt és életkedvet látott; és mivé tette ezt az 1872-ik évi általánosított iparszabadság? Igen is lett a vagyonosodás helyett: pusztulás; s életkedv helyett: buskomorság és öngyilkosság elég!

Az iparnak csak egyetlen ágát említve meg: a csizmadia mesterséget; ezen iparágón ugyan mindig nehezen lehetett rózsára jutni, de mindig biztos kenyeret és tisztességes életmódot nyújtott míg ma — mivel ezen egyetlen ipar ag az, melyen apróbban manipuláló üzereink, a nép alsóbb rétegeivel — mondhatni nem mindig a leglelküsimmeretesebben „gesefelhetnek“ — csizmadia mestereink nagy része alig van biztosítva egy napról a másikra.

Ma már, ha egy községben valamely kétségbe esett „Lázár“ zsidó, ki már majd minden iparágón végig szaladt és teljes

tudatlanságában — véleményem szerint — mindeniken megbukott — kétségbeesett állapotában nyakába vett egy pár vármegyét és ezen bolygó vándor útjában meg látott valamely régebbi nagy szerencsével üzérkedő gazdago, ennek mozsaraira rábehevén, előbbi lakhelyére visszakérülvén — a meggazdagodás jövő reményében szerez magához még egy ily kétségbeesett cimborát is — nosza félre tölem rongy és löbör! — vált magának a „kész lábbeli árulásra“ ipar-engedélyt és ezen „privilegiumánál“ fogva bevásárol egy csomó eszmaformát a salakjából, jár vele vásárol-vásárra, és tanyákról tanyákra, rontvannal ezzel a rendes iparosok becsületes kenyerkeresetét, míg másfelől meg károsítván jó hiszemű vevőit.

Ily viszonyok közt aztán méltán kiálthatják iparosaink, hogy: jöjjön el a te országod szakképzettséggel, mely egyedül képes lendületet és előmenetelt adni az iparnak; és legyen kötelező társulási, mert csak ezen az uton lehet az iparosok ügyrendét kellőleg ellenőrizni; és muljék el mielőbb az általánosított iparszabadság, hogy ne kísértésen köztünk tovább a handlé!

Szécsy István.

Debreczenből Fiuméba.

A szept. 9 én törtéendő kirándulás alkalmával a külön vonat következő állomásokat érint: Debreczen, Szoboszló, Kaba, Püspök-Ladány, Karczag, Kisujszállás, — Fegyvernek, T.-Sz.-Miklós, Szajol, Szolnok, Ujvázas, Györgye, Tápó Szele-Farmos, Nagy-Kata, Szecső, Süly-Sáp, Mende, Maglód, Rákos, Kőbánya, Budapest, Buda, Promentur, Tétény, Tarnok, Mártonvásár, Nyék, Velence, Dinnyés, Szekesfehervár, Szabad Battyán, Lepsény, Siófok, Szántód, Szemes, Boglár, Fonyód, Keszthely, Komáromváros, Récsé, Kanizsa, Mura-Keresztur, Légrád, Zákány, Kaproncza, Lepavina, Körös, Verbovecz, Dugosello; Sesvete, Zágráb, Jaska, Károlyváros Dugaresa, Generalski-Stol, Touin, Ogulin, Gomirje, Vrbovsko, Camaral Moravice, Skrad, Delnice, Lokve, Fuzine, Lic, Plase, Meja, Buccari, Fiume. —

Hirek.

(A fővárosból.)

— A hírlapíró egyesület becsületbírósa Kozma Sándor kir. főügyésznek, Szabó Endre, az „Üstökös“ szerkesztője elleni ügyben egyhangulag elhatározta, hogy Szabó eljárását rosszalja, és hogy ő az egyletből leendő különbeni kizárás terhe alatt tartozik a becsületbírórság ítéletét az „Üstökös“ legközelebbi számában közzétenni.

— A főváros egészségügye. A főváros halandósági kimutatásai valóban ijesztő adatokat tartalmaznak évről-évre. A nagy halandóság, a közoktatásiügyi mi-

nisztart is megdőbenté, kinek sajátképen nem tartozék ez ügy szakmájába, s levetel intézett dr. Fodor József egyetemi tanárhoz, felvilágosítást kérve tőle a vizsgaszás állapot okairól. Trefort miniszter a levelére dr. Fodor József egy kis tanulmányval válaszolt, melyen hű képet ad a fővárosban észlelt halandóság okait boncolja, hanem rámutat a vidék nagy halandóságára, a hazánk népességének szaporodását akadályozó bajokra is.

— Mágnes-koldus. Stein Ede fővárosi vállalkozó a külső váci környelket vásárolt, melyre bérházat szándékozik építtetni. Midőn e miatt egy építészszel a helyszínen megjelent, a telep egyik sarkában, a kerítés mellett egy deszka fadarabokból összetakolt sátrát vett észre, melyben egy rongyos, burkolt ember hevert. Ez a D... unokája és elmezavart. A család főnökje jutott és a még élő utolsó ivadék elvargó, ki koldulásból él. A vállalkozó kérte a rendőrséget a szerencsétlen eltávolítása végett.

UJDONSÁGOK.

* Csöregh András 1828/9-ki honvéd-husár bajtársunk elhalt. — Honvéd bajtársainkat megérdemelt részvétellel bírja fel az egylet elnöksége, hogy végítésség tételére 1882. szept. 7. d. u. 3 órakor, csapó u. 60. sz. a. minél számosabban megjelenjen ne terheltesse. A mit neki még adhatunk, megjelenésünkkel adjuk meg. Az 1848/9-iki honvéd egylet elnöksége.

* A függetlenségi kör könyvtára javára Sinka Gyula ur 2 drb. könyvet ajándékozott. Fogadja érte a kör nevében köszönetemet. Csöregh J. könyvtárnok.

* Gazdátlan 1000 forint. — A gyulafehérvári törvénytörvényeknél egy 1000 frtos bankjegy van letéve, melyet dr. Dan Gávrilláné állítólga a marosújvári vasuti állomásnál egy pléhdohányselemezre elrejtve talált. A jogszerű tulajdonost felhívja a törvénytörvény, hogy egy év leforgása alatt ott jelenthessék, mert különben az ezres bankjegy az 1880. december 10 én éjjel a brassói vonatról ismeretlen tettes által elsikkasztott 1378 forintból valónak fog tekintetni.

* Köszönet nyilvánítás. Szabó Mihály ur (Várad-utca) ez évben már negyedszer küldött az árvaház részére 6 k. zairt. Tiszay Károlyné urnő 1 kosár almát, 1 kosár körtét, Huszár Sándorné 1 drb. turót, fogadják az árvák nevében hálás köszönetemet Kacsokovicsné.

* Bucusi-járás. A vallási tulvuzgóságnak a XIX ik századra is át származott sajtósági kinövése, a bucusu-járás az idén is kezdetét vette. Városunkban egymást érik a bucusujáró csapatok, melyek legnagyobb részben asszonyok és gyermekekből állanak. Előli egy asszony vici a fa keresztet, utána a többi batyuval hátán, és éneklék valamennyien a dictált ének-

vüket, és miután összevannak bilincselve, halálukat jelképező Ocean mélységében.

Philips kapitány legutolsó vásárlásakor Gvineában, melyet Juida királynénál tett, tizenkét négert veszett, kik önkéntesen öiték meg magukat a tenger vízében.

De miután igen erős őrizet alatt tartják őket, a legtöbb rabszolga bejut a hajóba; s rögtön fűbelyükre viszik őket. Ott marad aztán öt-hatszáz ezen szerencsétlenek közül, egymással összevegyítve, egy testük hosszúságához — mért részesben, csoportosan, hol a világosságot csak a résekben keresztül láthatják, és nappal csak egy levegőt szíhatnak, — mely egészségtelen és dögletes lesz az emberi kigőzögés és ganéj összegyűlése miatt, miket el nem távoztanak; mindezen rot-dalmas kigőzögések vegyületeiből aztán fájdalmas megtörtötöttes keletkezik, mely a vért megronja, és temérdek gyuladái betegséget okoz melyek ezen rabszolgák negyedének és neha harmadának is, két-három hónayi rövid idő alatt, — meddig az utazás rendesen tartani szokott — halált okoz.

„Oh ti! a kikhez it fordulok!“ — kiálta — kezét kinyújtván, mintha az egész mindenséget elő akarna varázsolni, — „angolok, francziák, oroszok, németek, amerikaiak, spanyolok! ha a végzet koronát tett legyen is fejetekre, vagy ásót kapát kezeitekbe, vessetek egy tekintetet azon helyzetre, amelybe titeket az európai hajóéok oly sok idő óta süllyesztenek; gondoljátok meg, hogy ezen perczen, amelyben beszéltek, a negy hajók kapitányai,

minden általam vázolt borzasztóságokat gyakorolják, és hogy az ilyes bűnök Európa nevében és törvényeinek uraima alatt, lelküsimeret mardosása nélkül követtetett el.

Felvilágosodott Európaik, ne is higgyetek azon meséknek melyeket ezen elkorcsosult emberek Európában hidegen össeviszsa fecsegnek, hogy gonoszetteiket elrejték; őrizkedjétek ragamainknak hitelt adni, ha azt állítják, hogy a szerencsétlen négerek, érzéketlen és esztelen állatok; tudjátok meg ellenkezőleg, hogy egy sincs azok közül, kiket hazájukból elraboltak ki bensejének gyöngéd hajlamát, melyet megtörtettek, ne fajtalmá, — egy gyermek sincsen a ki szüleinek vagy apjának elvesztését siralmasan ne érezne; nincs asszony ki férjét, anyját vagy nővérét vagy barátját ne siratna, nincs férfi, kit megtört szívének mélyében, azon gyöngéd kötelek fölötti kétségbeesés ne sorvasztaná, melyet ti erőszakos kegyetlen különszakítás által megsemmisítettetek. — Igen, szabadon kimondom előttetek, egy sincs rabszolgáitok között, ki titeket, szive igazságában oly gyilkos hóhéroknak ne tartana, kik a természet legédesebb érzelmeit lábball tapossák, — elfojtják.“

Kegyetlen, engesztelhetetlen emberck! ha tudnátok a szívek belsejében olvasni: igazságos panaszai nem a legszigorubbann fognának elhallgattatni; vagy borzasztó büntetéseket megtoroltatni? de így hallhatjátok a haldokló atyákok nektek mondani: „Te különválasztal engemet egy rakás gyermektől, kiket munkám táplált, s a kik most éhél és nyomorban halnak meg!“ „Amott egy anyát találtatok, kit

ti férje; vagy szeretett leánya karjai közül rántottatok ki, a ki ma férjhezmenetelhez igen közel volt — másutt láthatattok, családjaiktól elrabolt apró gyermekeket, kik sirva és zokogva kiáltják: Pau, Pau, Bulla! (Atyám! Atyám! Kezdet!) — Mellettük egy aggódó leányt, kianyja, vagy egy fiatal ember gyöngéd-ségit siratja! ki által öszintén szeretettet; mindentit teremteteket, ki legmelyebb jagatások közben, a miatt, hogy nem volt azon szomorú vigaszok, hogy könyveiket atyjuk vagy rokonaival — midőn azokat elbogytak — összevegyítették volna; minden sirban végre, a szegyeat és borzadáat találhatjátok összpontosítva és ezért ez embereket képeseknek tarthatjátok azon szélsőségekre is, melyekre a kétségbeesés vezethet.“

A gyülekezet számalma s részvéte a szerencsétlen négerek iránt, a legnagyobb fokra hágott: miután a szónokot tetszés tapsolással félbe szakították, időre volt szükséges a gyülekezetnek, hogy ismét lecsendesedjék, s a szónok felhasználta ezen fegyvernagyvat, hogy homlokát egy batyszt zsebkendővel letörölje, és egy pohár czukros vizet igyék.

Ezen egész szónoklat alatt, melynek az akkori idő szónoklati formáját késlel karva meghagytuk; figyelmesen szemlégette Danton, — Marat barátját, kinek arca lassanként, hatalmas guny kifejezést nyert.

Malouet folytató tovább: „Önök reszettek! önök sirtak. Hallgassák meg önök, a mi megmondani való van: főgökony szívek, szerető lelkek!

Midőn Philippi kapitány — kinek nevét már említettem — szállítmányát bevégezte akkor történt, hogy eltekintve attól miszerint 12 néger a tengerbe fojtotta magát, sokan vonakodtak enni, remélvén, hogy hamarabb halál által kinaiktól megszabadulnának; néhány tisztje a hajónak azt javasolta, hogy a legmakacsabbak lábait és karjait vágatassanak le, hogy a többiek megijedjenek, de emberségesebb mint remélhető volt vonakodott a kapitány és mondá: „elegendő szerencsétlenek már ők, a nélkül, hogy még oly kegyetlen büntetések elszenvedtetésére szükség volna.“ Örömmel szolgáltatok uraim ezen embernek — nemes tettét köztudomásra hozvát — igazságot; de egyen kivül, ki igy telesszik, hányan viselik magukat másipen! Hányan török ketté, kezeit és lábait több helyen vasrudakkal, az enni nem akaró szerencsétlen makacsoknak, ki a borzasztó kiabálás által, melyet hallattak — remülést gerjesztenek társaik között és kényseritük őket, a basonli bánásmóddal való félelemből megtenni azt, a mit tenni épen most, oly erőteljesen mint eszesen, — vonakodtak!“

„E büntetés, uraim! egyenlő a kerébe töréssel Európában, csak azon küllömbéggel, hogy azok a kiket Európában kerébe törnek, gonosztervök, míg azok kik a négerhajókon törnek kerébe, ártatlanok.“

(Folyt. köv.)

borokat megindító b... zeni kalvinista gyere... vancsisággal kíséri 6k... felsem tudván fogni... tenni? Az idő részbe... nokra, részben nem. U... zések miatt hátra vete... tatoskodók férfi neme... tartja, innen magyara... hiányzanak majd telje... férfiak, kik pedig má... kel nem kis mértékbe... tot. Felvilágosodott né... már el a te országod... * A Bock-féle... magyar különlegessége... nyes üzletet csinált. B... szivarokból Budapeste... db. adatott el. Egys... tételt, hogy évenkin... vanni szivargyárból s... tatványok, hogy ily... bízostitva legyen, a m... tudvalevőleg a szivarb... hazai gyártású szivaro... ségre nézve is keilem... A szivar most minden... rjat készítették s neha... gyarországon is legalá... fogunk kapni, mint o... A magyar kincstárt a... szeríté, mert Ausztriáb... gekben csempésztek a... ontrák gyártmányokat... jövedék nagy karára... * Gyászhir. A... sivvel tudatjuk feled... illetőleg edes atyánk... Andras államhivatalnok... napján délután 1/2 ór... s ooidog házasságának... szas szenvedés után tö... tát. A boldogutnak... szeptember 7-ik napj... fognak a nagy csapo-u... nái tartandó rövid ima... szertartási szerint, a... kertbe örök nyugalom... végítességeteire rok... kat, az elhunytok tisz... tisztelettel megüvük... szeptember 6. Az elbu... vege: Csöregh Andras... Anna; gyermekei: Gy... vében is.

* Gyászjelentés jelentük szerietett t... edes atyánknak, nagy... jó testvernek néhai p... építő mesternek, s volt... nak folyó hó 5 én dé... évi súlyos betegsége u... a boldog házasságunk... haj következtében törté... tai. A boldogutnak h... 7-en csütörtökön délut... rad utca 213-ik szá... a reform. egyház szer... templomban tartandó... a czegled utcazi sírke... nyugalomra tételt. M... toltre mestertársait, rok... általában a nagyérdem... tos szível megüvük... szeptember 6-an. Az... özvegye: öz. Nagy J... szanna, gyermekei: B... lász Janossai; Julianna... Janossai; Lajos, neje... baval; Sarika, Zsuzsika... unokái; egyetlen test... nevében is. Béke és a... * Japáni papir... Lapuk tegnap száma... vátában leirt japáni p... tudatjuk t. olvasóinkka... japáni papirgyárban (O... levélpapir és boríték, ig... lasu dobozokban, ugy... manypapir, rendes író... mint a mai napon hozza... deti mintából meggyő... Schvarcz Máté helybe... valódi minőségben kaph... * Elszakadt s ő... és államjegyek, az álla... tal, a pénzügyminiszter... ben, teljes névértékben... fogadhatók el, ha az il... felragasztott papir átlátsz... átláthatatlanság esetében... papir eltávolítása által... zódhatik s felől, hogy a... és valódi. A hol ez nem... és öszerezasztott papir... kintendő s a megfelelő... nandó.

* Nazarénus ten... B-Ujfaluban a napokba... resztvény hitfelekeztek...

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései szept. 5.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Befizetés	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru			penz	áru
Államadósságok.				d) Közlekedési vállalatok.							
	M. vasuti kölcsön 120 frt.	131.—	131.50	500	Alföld-fiumei vasut.	445.—	460.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	101.25	101.50
	Magy. gömöri áll. záogl. 5%	—	—	500	Déli vasut.	—	—	5%	" " " "	101.50	102.—
	M. kel. vas. államköt. 5%	88.50	89.—	200	Északkeleti vasut.	163.—	164.—	7%	" Kisbirtokos. föld-int.	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	106.50	107.—	500	Erdélyi vasut.	163.—	163.—	6%	" " " "	—	—
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	115.50	119.—	160	Győr-sopron-ebenfurti vasut.	—	—		Elsőbbségek.		
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	117.—	118.—	200	Kassa-oderbergi v.	147.—	148.—		5%	Alföld-fiumei vasut.	96.—
	Tiszai és szegedi kölcs. 4%	109.25	119.75	1600	Magyar-galicziai vasut.	159.—	160.—		5%	" " " "	—
	1871. magyar államkötvény 5%	—	—	300	Magyar nyugoti vasut.	166.—	167.—	200	5%	Battaszék-dömbv. zék. v.	91.75
	1873. " " " "	—	—	200	Oszt. államvasut.	313.50	314.50	200	5%	Dunagözhajóz. társ.	—
	Magy. aranyjárdék adóm.	118.60	118.90	200	Pécs-barcsi vasut.	218.—	219.—	200	5%	" " " "	—
	Földteherment. kötv. magyar	98.—	98.50	200	Oszt. dunagözhajózási társ.	—	—	300	5%	Eszakkeleti vasut.	91.—
	Földteherm. kötv. magy. zár.	95.—	96.—	200	Budai hegyháza	—	—	100	5%	M. nyugoti v 1874 ki b.	91.—
	" kötv. temesi	95.—	96.—	200	Pesti közuti vasp.	428.—	431.—	200	5%	I. erdélyi vasut v.	91.—
	" kötv. 1867. zár.	94.—	95.—						5%	Kassa-oderb (ezüst)	—
	" kötv. horvátországi	—	—						6%	B.-pesti lánchíd	103.50
	" kötv. erdélyi	95.75	96.25						5%	Lloyd és tőzsde-épület	97.—
	M. orsz. jel. urb. vált. kötv.	92.—	93.—	100	e) Takarékpénztárak.						
	Szállóadéma vált. kötv.	97.25	97.50	1000	Országos központi	535.—	540.—	100			
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	200	Pesti hazai első	1650.—	4700.—	100			
	Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	104.25	104.75	102	Egyesült bpesti főv.	540.—	542.—				
					Pesti külvárosi	131.—	132.—				
Bankrészvények.				f) Különböző vállalatok.							
a) Bankok.				105	Alagut	110.—	111.—				
200	Általános magy. mun. hitelint.	202.—	210.—	150	"Franklin" társulat	148.—	150.—				
200	Angol-osztrák bank	121.—	122.50	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	650.—	653.—				
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	80	Gschwind-féle szeszgyár	400.—	405.—				
80	M. általán. földh.-részv.-társ.	—	—	200	Gyapjamosó bizom. I. m.	—	—				
100	M. ált. hitelbank	303.—	303.—	85	Kereskedelmi épület	545.—	555.—				
140	Magyar jez. hitelbank	214.—	112.—	200	Könyvnyomda "Athenaeum"	529.—	532.—				
140	Magy. leszámítoló és pénzv.	107.50	108.—	100	Pesti	765.—	775.—				
160	Oszt. magy. bank	309.60	309.80	400	Köszénb. és Téglagy. Drasche	170.—	171.—				
100	Oszt. magy. bank	825.—	828.—	200	Salgó-tarjáni kőszénbánya	119.—	121.—				
600	Pesti magy. keresked. bank.	—	—	100	" " " " vasfinomító	149.25	149.75				
b) Biztosító-társaságok.				200	Schlick-féle vasöntőde	216.—	218.—				
500	Első m. ált. b. tars.	3550.—	3600.—	500	Serfőződe első magyar	600.—	605.—				
300	Pannonia viszontbiztos. társ.	1130.—	1150.—	200	Sertészvizelő	305.—	307.—				
300	Unio viszontbizt. intézet.	—	—	200	Sóskuti kőbánya	42.—	45.—				
c) Gőzmalmok.				200	Spodium- és Csontliszt-gyár	277.—	282.—				
500	Concordia malom	455.—	460.—	200	Tégl. és mészegető ujlaki	107.—	108.—				
500	Első budapesti malom	1050.—	1075.—	160	Gőztéglagyár kőbányái	284.—	286.—				
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk.	169.—	170.—								
500	Henger malom	515.—	525.—		Záloglevelek.						
160	Luiza malom	205.—	207.—	5 1/2 %	magy. földh. int. pap. é.	101.75	102.—				
200	Moinárok és sütők malma	324.—	326.—	5%	" " " "	100.—	100.25				
1000	Pannonia malom	980.—	950.—	4 1/2 %	" " " "	94.50	95.—				
300	Victoria malom	350.—	350.—	5%	" " " ar. v. ez	116.75	120.—				
				5 1/2 %	jezálogbank	101.25	101.50				
				6%	" alt. földh.-r.-társ.	—	—				
				5 1/2 %	" " " "	—	—				

H I R D E T E S E K

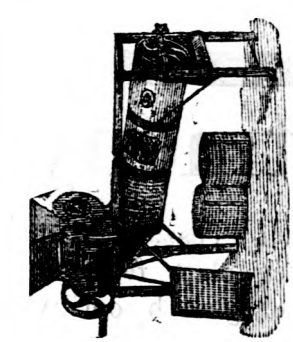
alkalmas!

trieur

A gyári jelvény kivántassék

osztályozásra

MAYER

Grossmann J.

váci körút 76. BUDAPEST

Legjobbban

Eredeti

25,000

gép használatban

30 MEDAILLEN

BROCKE JÓZSEF

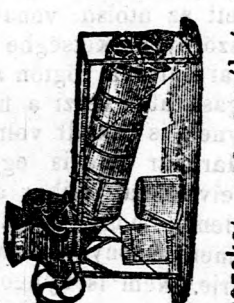
ÉPÉP ÉS ROSTALEMEZ ÉGYÁRA BUDAPESTEN.

GYÁRA: váci-ut az oszt. államvaspálya közelében. RAKTÁR: váci-körút 68. sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításra kiállított javított gyártmányait mint

Trieuröket változó rostával, tisztító-gépeket szelelővel, különlegességek malomok számára; 28,466, szám alatt szabadalmazott hármas ékét, cséplőgép - rostátát, lyukasított és hasított lemezeket, vas, acél és horganyból valamint mindennemű gazdasági gépek és szerkezet.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Röser Miklós

iskolai értesítése.

Nyilvános polgári és kereskedelmi iskolám, s nevelő intézetemben Budapest, Károly körút 22 szám az új iskolai évf. évi szeptember 1-én veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-ikától naponta délelőtt 9-12 ig és délután 3-5 óráig eszközölhető.

Intézetemet 29 év óta saját erőből tartom fenn, és 9000 növendéket neveltem eddig.

Polgári iskolámban a kereskedelmi pályára képesítetek az ifjak. Kereskedelmi iskolám egyenjogú a kereskedelmi akadémiával s növendékei jogosultak a katonai egyévi önkéntesi szolgálatra.

A nevelőintézet az iskola-épületben van. Programmok kívánatra ingyen.

Röser Miklós.

ELŐ...
Helyben...
Egy évre 10 frt.
Fel évre 5...
Előzetési pénz
főpiacz, VECS...
kesztőségbe
Előfizet
TELEGI K.
KAROLY kö...
szerkesztőség

A magyar
* * Olyan
ja a magyar kö...
berre mondja!
olyan a magyar...
szoktuk monda...
sem lehetne agy...
metre és bármel...
ránéz, csak rá...
gyar ember, h...
mert a magyar...
erő sugárzik ki...
zénk megnézni...
zetet, elbámul...
szépségén, külön...
zett kinézésén, n...
ság, a csin, mi...
ságot, annak há...
talaban. Egy-egy...
a lombos erdő; a...
egetverő terjed...
dokkal daczol, e...
rúte karcsu sziv...
ment derékka, e...
kek, a közöshads...
vilámat gyönyöl...
nyilik elrejtve a...
tet barsonyos ké...
részegető, ulata az...
zsolja, ez a leány...
meténye, falu leg...
me, szépségerőit...
világon híres, ga...
délyre páratlan n...
Igazán mond...
tok be minden f...
megteremtett, né...
nyara a magyar...
mégis, ha az em...
idegen olvassa a...
az egészségügyre...
ményeit, különö...

A „DEBRECZE...
Danton
(DUMAS SAND...
czimú történe...
ELSŐ

A társ...
„Várjanak ön...
tem be — itt van...
nyomatott jelent...
böl négerekkel me...
ron tengernagyí h...
sebesztől; hallgass...
mond... Harding...
rancsnokait, észre...
egymás fülebe sug...
szonyt úgy mutatko...
kot terjesztettek vo...
val, hogy néhány fe...
szanyerése végett...
önök, hogy aztán a...
zódott volna, valj...
mit tett ezen Hard...
rencsétlenek köz...
egy asszonyt rögt...
mondotta az itélet...
nyujtván, kinek elő...
a szerencsétlen, min...
tára azonnal megöle...
tötták a máját, szív...
ezt a padozaton sz...
tán háromszáz darab...
hát háromszáz darab...
szívet és beleket, és